

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
Приймальна комісія

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії
ДВНЗ «УжНУ»

_____ проф. Олександр РОГАЧ
_____ 2026 р.

ПРОГРАМА

**презентації дослідницьких пропозицій чи досягнень
для вступників на навчання для здобуття ОС доктор філософії
за спеціальністю С5 Соціологія
(вступ на основі НРК7)**

РОЗРОБЛЕНО

Предметною комісією із спеціальності
С5 Соціологія
доц. Афанасьєв Д.М.
проф. Токар М.Ю.
доц. Орос О.Б.

Голова комісії

_____ Дмитро АФАНАСЬЄВ

ВИМОГИ ДО ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ ЧИ ДОСЯГНЕНЬ

Презентація дослідницьких пропозицій чи досягнень – це науковий текст обсягом 8-10 сторінок, підготовлений вступником до аспірантури, який є стислим викладом науково-дослідних ідей щодо перспектив дослідження обраної наукової проблеми. Дослідницька пропозиція має відповідати напрямам дисертаційних досліджень зі спеціальності С5 «Соціологія», визначених освітньо-науковою програмою. Робота має демонструвати наукову обізнаність вступника, розуміння змісту дослідження обраної наукової проблеми, володіння методикою проведення науково-дослідницької роботи.

Робота подається вступником на кафедру. Крім текстового варіанту, готується її слайд-презентація. Дослідницька пропозиція оцінюється предметною комісією під час відповідного вступного випробування.

Орієнтовна структура дослідницької пропозиції.

У дослідницькій пропозиції, обґрунтовуються актуальність обраної тематики, ступінь її розробленості у вітчизняній і зарубіжній науці; містяться основні завдання та можливі шляхи їх вирішення; визначаються об'єкт і предмет дослідження; пропонується передбачувана структура; наводиться інформація про наукові досягнення, опубліковані наукові праці.

1. *Інформація щодо дослідника та дослідницької команди.* У цьому розділі вказуються ПІБ особи, яка вступає до аспірантури, ПІБ, науковий ступінь та вчене звання потенційного наукового керівника, назва кафедри, на якій передбачається виконувати дисертаційне дослідження. Також тут може бути відображена інформація щодо публікацій, досвіду проведення чи участі в інших дослідженнях вступника до аспірантури, контакти (телефон, e-mail) тощо.

2. *Тема дослідження.* Тематика майбутніх наукових досліджень може ініціюватися вступником, подаватися на розгляд кафедри і враховуватися за умови забезпечення актуальності, відповідності спеціальності та узгодження з науково-дослідними роботами, що виконуються в ДВНЗ «Ужгородський національний університет».

3. *Вступ.* Має обов'язково містити формулювання наукового завдання, короткий огляд ступеня вивченості предмета дослідження, стисле обґрунтування актуальності дослідження. У вступі необхідно переконливо продемонструвати, що дослідження надасть необхідну стратегічну інформацію для успішної реалізації у соціології, а його теоретичні положення будуть мати практичне застосування.

4. *Мета та завдання дослідження.* У цьому розділі чітко викладають мету та завдання пропонованого наукового дослідження. Назва, мета, об'єкт, предмет та завдання дослідження мають бути логічно пов'язаними.

5. *Методологія дослідження.* Окрім загальнонаукових та спеціальних методів, а також інструментів, які планується використати в

процесі реалізації дослідження, в цьому розділі бажано обґрунтувати підходи до формування вибіркової сукупності дослідження, шляхи розв'язання поставлених завдань, етичні засади дослідження, забезпечення контролю якості проведення дослідження тощо.

6. *Можливі шляхи розв'язання поставлених завдань.* Тут варто описати очікувані наукові результати пропонованого дослідження, їх можливе практичне застосування та що необхідно зробити для того, щоб результати цього дослідження були помічені й застосовані у соціології.

7. *Список використаних джерел.* Тут наводиться перелік джерел інформації та даних, які використано під час підготовки дослідницької пропозиції.

ПОРЯДОК І ФОРМА ЗАХИСТУ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ ЧИ ДОСЯГНЕНЬ

Презентація дослідницької пропозиції готується з використанням сучасного програмного забезпечення і не повинна перевищувати 15 слайдів (максимум 2 слайди на хвилину виступу). Тло слайдів слід обрати одне для всієї презентації. Можна скористатися шаблонами. В одному слайді доцільно вміщувати не більше, ніж 10 рядків тексту.

Структура виступу:

- тема дисертаційного дослідження (1 слайд);
- актуальність обраної проблеми дослідження (1 слайд);
- стан розробки даної тематики у вітчизняній та зарубіжній науці (1-2 слайди);
- мета та завдання дослідження (1-2 слайди);
- методологія дослідження (1-2 слайди);
- можливі шляхи розв'язання поставлених завдань (1-2 слайди);
- бібліографічний список основних використаних джерел, які відповідає тематиці дослідження (1-2 слайди).

Кожен слайд має бути викладений чітко, лаконічно і не містити неоднозначних формулювань.

Презентація дослідницької пропозиції складається з таких частин:

- доповідь вступника до аспірантури;
- відповіді на поставлені запитання;
- відповіді вступника на зауваження, що містяться у протоколі співбесіди на кафедрі.

У вступі доповіді висвітлюється актуальність досліджуваної теми, формулюють об'єкт, предмет, мету та завдання дослідження. Основна частина, передусім, розкриває суть, методику й особливості організації та проведення наукового дослідження та містить аналіз отриманих результатів із демонстрацією плану-перспективу наукового дослідження. У передбачуваних висновках наводяться головні результати дослідження і визначається теоретичне і практичне значення отриманих результатів, підтвердження

(спростування) гіпотези дослідження та можливі перспективи подальших досліджень.

Культура мовлення та дотримання регламенту є обов'язковим елементом культури й етики наукових повідомлень.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ПРЕЗЕНТАЦІЇ ДОСЛІДНИЦЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ ЧИ ДОСЯГНЕНЬ

1. Презентація оцінюється від 0 до 70 балів за такими критеріями:
 - володіння науковим стилем викладу матеріалу (10 балів);
 - уміння науково обґрунтовувати проблему (10 балів);
 - уміння довести актуальність роботи (10 балів);
 - відповідність теми дисертаційного дослідження меті та завданням, коректність висновків (10 балів);
 - уміння аналізувати та систематизувати наукові джерела (10 балів);
 - володіння дослідницькими методами (10 балів);
 - вміння коректно, стисло, точно відповідати на запитання (10 балів).
2. Відповіді на запитання членів комісії під час обговорення дослідницької пропозиції оцінюються від 0 до 50 балів.
3. Остаточна оцінка виставляється за шкалою від 80 до 200 балів:
Кількість балів за вступне випробування = 80 + x + y,
де x – кількість балів, отриманих за презентацію, y – кількість балів, набраних за відповіді на запитання членів комісії.
Вступник, який набрав менше 100 балів, отримує оцінку «не склав».

ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

1. Які чинники зумовили вибір теми Вашої дослідницької презентації? (актуальність, новизна дослідження тощо).
2. Сформулюйте, будь ласка, гіпотезу Вашого дослідження.
3. Праці яких вітчизняних та зарубіжних авторів використані Вами під час обґрунтування теми дослідницької презентації?
4. Які основні методи дослідження, на Вашу думку, необхідно використати у процесі вирішення обраного Вами наукового завдання?
5. Які очікуються результати та їх значення для ширшої галузі знань соціальні та поведінкові науки та вужчої спеціальності соціології?
6. Чим зумовлене Ваше рішення зайнятися науковою діяльністю?
7. У чому Ви вбачаєте актуальність теми Вашої наукової роботи?
8. Як Ви можете оцінити рівень наукової дослідженості теми, наукової проблеми дослідження?
9. Які поняття Ви будете використовувати у дослідженні?
10. Чи передбачаєте Ви вивчення зарубіжного досвіду? Досвід яких країн і чому буде Вами досліджуватися?
11. Охарактеризуйте себе як майбутнього науковця. Які складові наукової компетентності Ви плануєте набути під час навчання в аспірантурі?